

ראש השנה ט: (4 שורות מלמטה) עד י: (5 שורות מלמטה)

עץ שניטע שלושים יום לפני ר"ה
 האילן - נחשב בן שלוש אחרי שנתיים וחודש (אחרי ר"ה השלישי).
 היתר הפירות - תקף אחרי שנתיים וחמישה חודשים וחצי (אחרי ט"ו בשבט השלישי).

עץ שניטע פחות משלושים יום לפני ר"ה
 האילן - נחשב בן שלוש אחרי שלוש שנים (אחרי ר"ה הרביעי).
 היתר הפירות - רש"י: תקף אחרי שלוש שנים (אחרי ר"ה הרביעי) - כיוון שנמנו שלוש שנים מלאות היתר הפירות הוא כמו היתר האילן.
 בעה"מ: תקף אחרי שלוש שנים וחמישה חודשים וקצת (אחרי ט"ו בשבט הרביעי) - היתר הפירות תמיד תלוי בט"ו בשבט.

דין זה נכון גם לגבי המעבר מהשנה הרביעית לחמישית (לעניין חיוב נטע רבעי).

הסתייגות חשובה (עיין בביאור מושגים):
 האילן סיים את השנה השלישית שלו – אחרי ר"ה השלישי, אבל:
 הפירות מותרים – רק אם חנטו אחרי ט"ו בשבט השלישי.
 המקור:
 'בשנה הרביעית... בשנה החמישית... - פעמים שברביעית ועדיין אסורה משום ערלה ופעמים שבחמישית ועדיין אסורה משום רבעי.

ברייתא

נטע אילן לפני ר"ה
 נטעו 30 יום לפני:
 1. הזמן עד ר"ה נחשב לו שנה (לעניין ערלה ונטע רבעי).
 2. מותר לקיימו בשביעית (אם נטעו בשנה השישית).

נטעו פחות מ-30 יום לפני:
 1. הזמן עד ר"ה לא נחשב לו שנה (לעניין ערלה ונטע רבעי).
 2. אסור לקיימו בשביעית. (אם נטעו בשנה השישית).

כאיזה דעה מצריכה הברייתא 30 יום ומדוע?

הבנה א': הצורך הוא כדי שייחשב לשנה

הצעה א': הברייתא היא כר"מ (הסובר שיום אחד נחשב לשנה), אך הוא מודה שבתחילת מניין השנים צריך 30 יום.

דחיה: בנידה רואים שמקילים יותר בתחילת הספירה מבסופה (בהתחלה מקצת יום נחשב כיום ובסוף לא).

הצעה ב': הברייתא היא כר' אליעזר (הסובר ש30 יום נחשבים לשנה).

דחיה: לר"א צריך 60 יום (30 כדי שהזרע ייקלט באדמה 30 כדי להחשיב שנה).

הבנה ב': הצורך הוא כדי שהזרע ייקלט באדמה

הברייתא היא כר' מאיר (הסובר שיום אחד נחשב לשנה).
 אין צורך ב-31 יום (30 לקליטה ו-1 להחשיב לשנה) – כי יום שלוש עולה לכאן ולכאן.

המקור של ר"מ:
 "ויהי באחת ושש מאות שנה בראשון באחד לחודש" – נכנס רק יום אחד בתחילת שנת 601 וכבר נקרא שנה.
 תגובת ר"א: המילה "שנה" מוסבת רק על 'שש מאות', והמילה 'אחת' מתכוונת לתחילת השנה האחת.

המקור של ר"א:
 "בראשון באחד לחודש" – נכנס רק יום אחד בחודש וכבר נקרא חודש, ואם יום אחד נחשב לחודש – אז חודש אחד נחשב שנה.

ברייתא

ר' מאיר: יום אחד בשנה נחשב לשנה.
ר' אליעזר: חודש אחד בשנה נחשב לשנה.